

Quản Trị Tài Nguyên Tự Nhiên

Giảng viên: Nguyễn Thị Kim Dung
Bộ môn: Sinh Thái - Sinh học Tiến hóa
Email: ntkdung@hcmus.edu.vn

Chương 2

Một số phạm trù cơ bản trong quản trị tài nguyên thiên nhiên

- 2.1. Đặc tính của tài nguyên thiên nhiên trong quản trị
- 2.2. Đặc tính của người sử dụng tài nguyên thiên nhiên trong quản trị
- 2.3. Tầm quan trọng của quá trình ban hành các quyết định trong quản trị

2.1 Đặc tính của Tài nguyên trong quản trị

- Quy mô

- Kích cỡ quần thể
- Tái tạo và không tái tạo
- Tái sinh nhanh hay chậm

- Phân định ranh giới

- Có khả năng phân định ranh giới hay không?
- Tại chỗ hay di cư
- Cấp địa phương (làng, xã) hay vùng (tỉnh, huyện) hay quốc gia (liên tỉnh) hay quốc tế (liên quốc gia)

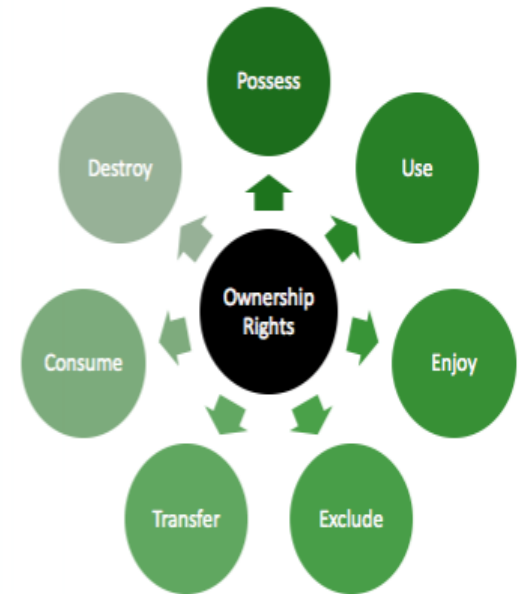

Photo: Gopi Sundar

2.2 Đặc tính của người sử dụng tài nguyên trong quản trị

- Các hình thức sở hữu
 - Nhà nước
 - Tư nhân
 - Cộng đồng (địa phương, quốc tế)
- Mối quan tâm và mục tiêu (interest and target)
 - Bảo tồn vì thiên nhiên
 - Lợi nhuận
 - Nghiên cứu....

What is ownership?

Not Accountability,
OWNERSHIP
is the Key to Employee
Engagement!

2.2 Đặc tính của người sử dụng tài nguyên trong quản trị

- Bản sắc riêng (identity)
 - Một sắc tộc hay đa sắc tộc
 - Đoàn kết, tính cộng đồng cao
 - Mâu thuẫn, tính cá nhân cao

<https://edu2review.com/news/kien-thuc/su-da-dang-ve-van-hoa-ban-co-biet-5377.html>

Đồng bào Mông thực hiện nghi lễ cúng thần rừng

<http://bvmt.ubdt.gov.vn/rung-duoc-bao-ve-tu-phong-tuc-tap-quan.htm>

Lễ cúng rừng của đồng bào Lự hàm ý cảm tạ đất trời, thần linh che chở khỏi điều xấu, giúp bản làng mùa màng bội thu, no ấm

<https://baodantoc.vn/cach-giu-rung-cua-dong-bao-lu-1572302130608.htm>

2.3 Tầm quan trọng của quá trình ban hành các quyết định trong quản trị

- Tại sao cần có các quyết định trong quản trị tài nguyên?
 - Mục tiêu: Sử dụng cho sự **phát triển bền vững**
 - **Thực hiện** việc sử dụng tài nguyên **theo cách nào** để **đạt mục tiêu**
 - Nhóm ra quyết định và quyết định được thực hiện bởi nhóm
- Sự biến động của quá trình ra quyết định
 - **Các yếu tố ảnh hưởng** đến quyết định của một cá nhân
 - Sự ảnh hưởng của quyết định **cá nhân** đến quyết định của **nhóm**

2.3 Tầm quan trọng của quá trình ban hành các quyết định trong quản trị

- Quyền lực và trách nhiệm
 - Ai có **quyền ra quyết định**?
 - **Quá trình ra quyết định** khác nhau có ảnh hưởng đến **kết quả thực hiện** các quyết định không?
 - **Trách nhiệm** của những bên liên quan trong thực hiện quyết định đó như thế nào?

Chương 3

Quản trị Tài nguyên Tự nhiên

- 3.1 Phân biệt quản trị và quản lý
- 3.2 Các cấu phần của quản trị
- 3.3 Các nguyên tắc cơ bản trong quản trị TNTN
- 3.4 Quan hệ giữa cấu phần và các nguyên tắc của quản trị TNTN

Phân biệt Quản trị và Quản lí

- **Quản trị tài nguyên tự nhiên là gì?**
 - UNDP: quản trị là việc **thực hiện các quyền hạn** liên quan đến hành chính, kinh tế, chính trị trong quản lí các công việc quốc gia ở tất cả các cấp
 - UNESCAP: quản trị là **quá trình ra quyết định** và quá trình mà các quyết định này được **thực hiện hoặc không được thực hiện**
 - IIED (International Institute for Environment and Development): Quản trị là một **quá trình hay phương thức dùng để quản lí xã hội**

Phân biệt Quản trị và Quản lí

- Quản trị tài nguyên tự nhiên là gì?
 - Quản trị là sự tương tác của ***luật pháp và luật tục, luật chính thức và không chính thức, thiết chế và các quá trình*** mà thông qua đó xã hội thực hiện “***quyền hạn***”, “***trách nhiệm***” để ***ra quyết định*** và ***thực hiện các quyết định*** ảnh hưởng đến tài nguyên tự nhiên và người sử dụng tài nguyên tự nhiên và ***đảm bảo sao cho người ra quyết định, người thực hiện và người sử dụng tài nguyên có trách nhiệm*** (IUCN, 2010)

Phân biệt Quản trị và Quản lí

Quản trị	Quản lí
Mang tính chiến lược (strategic)	Là một bộ phận của quản trị Mang tính vận hành , hoạt động (operational)
Liên quan đến việc ra các quyết định và đề ra cách thức thực hiện các quyết định	Là một công cụ để thực hiện các quyết định
Các quyết sách, quyết định lớn bắt buộc phải được thực hiện	Vận dụng các cách thức khác nhau để thực hiện và đạt được yêu cầu của các quyết định đã đề ra

Phân biệt Quản trị và Quản lí

- Các bên liên quan (stakeholders)
 - Là **tổ chức** hoặc **cá nhân** có **quan tâm** hoặc **bị ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp** hoặc **có tiềm năng ảnh hưởng hoặc đóng góp** đến một quyết định và/hoặc thực hiện quyết định đó (IUCN, 2009)
- Ví dụ:
 - Một người có quyền hạn trong cộng đồng
 - Một nhà đầu tư tư nhân
 - Một tổ chức phi chính phủ
 - Một tổ chức, cơ quan nhà nước.....

Phân biệt Quản trị và Quản lí

- Quyền lực
 - Là tổ chức hoặc cá nhân có **năng lực** (ability) hoặc **khả năng** (capacity) hoặc **quyền hạn** (authority) để làm một điều gì đó
- Có thể xảy ra:
 - Có năng lực hoặc khả năng nhưng không có quyền hạn
 - Có quyền hạn nhưng không có năng lực và khả năng

Phân biệt Quản trị và Quản lí

- Quyền lực từ đâu mà có?
 - Luật pháp quy định
 - Luật tục quy định
 - Thỏa hiệp trong nhóm hoặc trong xã hội (nhằm đạt được mục đích chung hoặc một mục đích cụ thể nào đó)
- Ví dụ:
 - Quyền lực từ tín ngưỡng tôn giáo
 - Đe dọa
 - Lãnh đạo
 - Quyền kiểm soát tài nguyên
 - Kiến thức

Phân biệt Quản trị và Quản lí

- Trách nhiệm giải trình (accountability vs responsibility):
 - Một bên **có liên quan và có quyền lực** bắt buộc phải trả lời cho những người có liên quan khác về việc họ đã **sử dụng quyền lực họ có** như thế nào
- Ví dụ:
 - Sử dụng quyền lực có giải trình
 - Sử dụng quyền lực không có giải trình

Bài tập nhóm

CÁC TIÊU CHÍ ĐÁNH GIÁ NỘI DUNG BÁO CÁO